

20
g/

Krajanenské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Łuck, Włodzimierska 66a. (skrz. poczt. 121.)

ČÍSLO 45.

U kolébky nové Evropy.

I.

Před nedávným prožili jsme doby, v nichž naše nervy byly v neustálém napětí a ještě ani dnes nemůžeme říci, že máme tyto chvíle úplně za sebou. Před našimi zraky se vytváří nová situace ve světě, vznikají nové hranice států, při čemž jedny státy se rozšiřují na úkor druhých.

Pro nás to je velice bolestné, že právě to bylo Československo, naše stará vlast, které na celou tuto světovou komedii přineslo největší oběť. Pro Československo to byla hotová tragédie, k níž došlo pod nátlakem nesvědomitých a proradných „přátel“, kteří se neštíteli tak ohavného skutku, jakým je zrada v posledním okamžiku.

V prvních chvílích se nám zdálo, že jsou to okamžiky, které se ani nedají přežít. Čekali se, že Československo, třeba i osamoceno, bude se bránit, že nedá svého odvčkého území. Ale stalo se cosi docela jiného: ze staré vlasti nebyla vystřelena ani jedna kulička, která by měla zastavit nepřitele. Čeští vojáci, ti vojáci, kteří tak vítězili u Zborova, odstoupali dobrovolně ze svých posic, které k tomu byly považovány za nedobytné. Odcházel klidně, jakoby šli pouze na dovolenou, až se tomu ti, kteří tam šli na jejich místa, sami divili. Proč se to všechno tak dělo?

Myslím, že nám to docela dobře odpovídají slova generála Syrového, který pravil k vojákům: „Budeme vás ještě potřebovat“...

Československo bylo hospodářsky zrujnováno tak, že bude třeba mnoho desetiletí, aby se postavilo zase na tu výši, jaká českému národu dik jeho tisícileté tradici přísluší. A právě k odbudování státu je třeba každého, který nesehl zahynouti v boji. A že se skutečně Československo odbuduje a stane se zase slavným ve světě, o tom

nikterak nepochybují. Že bude menší, okrojené, to mu zajisté nikterak nebude na závalu. Jsou státy ještě mnohem menší a přitom jsou méně kulturně vyspělé a přece žijí svým samostatným životem. Bude jím žít i národ československý ve svých menších hranicích. Boli nás o všem ta ohromná křivda, jaká byla na Československu spáchána, ale není možno, aby svého času tato křivda nebyla odčiněna. Může to ovšem trvat dlouho, ale přijde zase jednou doba, kdy český národ odzíská to, co mu bylo přes jeho historická práva odňato! Ano, ta doba přijde, přijít musí. V to pevně věřím a tomu věřit nepřestanu! A tomu musí věřit každý Čech ať je čímkoliv a kdekoliv a na základě této víry musí na svém stanovisku se přičinovat ze všech sil, aby ještě výše povznést slávu českého jména. Dnes více než jindy se nám derou na mysl slova Palackého, který pravil: „Kdybych byl třeba cikánského rodu a už poslední jeho potomek, přece bych se všemožně vynasnažil, abych zvětšil slávu svého rodu.“ My nejsme národem cikánů, jsme potomky slavného národa a proto tím více se musíme zachováti dle slov Palackého.

Nesmíme skloniti hlavy proto, že jsme nárcdem malým. To se zdá hrozným pro nás, ale není to nic zvláštního v dějinách, které jsou nesmrtelné. Několikrát byl náš stát ještě menším a dokonce jsme neměli ani svou samostatnost. A zase jsme měli doby, kdy hranice našeho státu sahaly až k Baltu. Česká vojska bojovala nad Baltickým mořem, česká noha se ocitla až na zdech Milánu. Čeští králové rozkazovali Německu, Římu a vládli Maďarskem. Historie je vrtkavá ale přece jen spravedlivá. Připomíná onu ruskou báchorku o řebříku, jehož

hoření chlubitvá přička se dostala pouhým otočením řebříku dolu.

A proto jen žádné vzdychání! To nám nepomůže. My, ač jsme v cizině a ač se na nás hledí dnes jaksi s vysokou, ne-

smíme ztráceti hlavu. Naopak, tím více se vzítí za práci a zůstati tím, čím jsme byli doposud: Vzornými a pracovitými občany a za každých okolností dobrými Čechy.

F-k.

Ing. Alois Knotek:

Do práce...

Za idylických dob našich dědečků a babiček byla prý mládež docela jiná. Věříme. Byla mravná, zbožná, laskavá k bližnímu, ctíla a poslouchala svoje rodiče.

Pracovala a hospodařila!

Ještě dnes najde se tu a tam prvek tehdejších ctností. Nesmyslem by bylo, abychom žádali od našich synů a dcer, aby ve všem následovali slépěje otců a matek. Vystačí úplně, když zachovávají **zásady mravnosti, loyální poměr k narodu a republice polské, pojem ctí a náklonnosti k obětem.** A při tom pracují, **úžasně pracují**, více než kdy jindy! V tom ohledu nemožno měniti hesel podle chvílových proudů. Naše nové pokolení musí zůstati páskou, spojující **starý plamen** dobrých našich ctností s novými **myšlenkami pokroku.**

Ano, doby se stonásobně změnily. Co bývalo není. Třeba se přizpůsobiti duchu času a **vydatněji pracovat**, abychom neklesali. Kdo upadne, více nevstane. Kdo si odpočine, nedohoní **výstih práce.** Několik čísel ze statistiky jasně ukazuje náš směr a opravdu povzbuzuje k přemýšlení, kam jdeme? Od r. 1868 až do počátku let devadesátých zakoupili našiinci na Volyni okolo 50 tisíc ha půdy za okolností a poměrů neuvěřitelných, jak dokazují dějiny. Rozloha vévodství volyňského obnášela 3,570.000 ha. Náš společný majetek činil tedy 1,4 proc. A dnes máme právě 0,4 proc. méně, t. j. ubylo nám a-

si za 50 let našeho hospodaření okolo 14 tisíc ha země.

Mnoho se tomu nedivme! Největší úlohu tu hrála vyšší moc — **světová válka.** Všude mezi nás na Volyn přinesla **neštěstí**, celé řady našich hospodářů přivedla na mizinu, dále nás poškozovalo mnohdy docela bezdůvodné **vystěhovalectví** našichů do Kanady, Argentiny, Brazílie a jiných zámořských osad. Svoje grunty neprodávali svým krajanům, jak bylo by **záhodno** a nutno. Potom přicházely celé řady **válečných nesnází**, nehod a rodinných **tragédií.** Kdo upadl, více neostal. Naše hospodářství zmizelo.

Ještě z jiných ohledů naše **pauperisace** zvolna pokračuje a šíří se všiř i v dál. Dělíme svá hospodářství stále na menší části podle počtu členů rodiny, tím způsobem se nejvíce **oslabujeme** a **pauperisace** se mezi námi šíří. Jak jsem zjistil máme již celé řady rodin o půl ha, máme již chalupnictvo a rodiny úplně bez polností. Naše otcovské majetky se dělí, rozčleňují, ubývají, hynou.

Z toho důvodu volám: **do práce!** Konečně nutno svolati **poradní sbor při Matici**, aby promluvil. Domníváme se, že ještě nebyl probuzený ze **spánku** od let **sedmadesátých.** Už je na čase, aby vstal a viděl, že **stojíme bezradně** se založenými rukama, čekáme a toužíme po **lepší budoucnosti**, kterou si musíme jediné sami připravit!

(Dokončení přístě.)

„Naši povinností jest, snažiti se pro budoucnost zachovati to co již máme...“

(Masaryk.)

Bez sebe menší předpojatosti zalétneme do krajanského života v Zdobunově; v nitru nalezneme mír a radost nad společným tepem. Život je soustředěn kolem školy. Jednotnou myslí, chutí a radostí spěje zdejší život k jednotě a užitečné práci pro dobro menšiny. Nepřehlízíme společné zájmy celé menšiny, ale odpoutáváme se od nespílitelných návrhů rozjitrých a nikdy neusmířitelných horkých hlav. Víme, že životním zájmem jest nám obecná škola a jí jsme ochotni věnovati práci, oběti a naše srdce. Chceme býti první, kteří v pravý čas uposlechnou příkazu doby: „Udržte si své školy!“

Jdeme všichni a s vyhrnutými rukávy k této snaze, vědomi vlastní odpovědnosti a povinnosti. Národ si musí udržeti vzdělanost a svého ducha.

Krajané Zdobunova dnes jdou jednotně za společným cílem. O každou akci projevuje se pochopitelný zájem. Je to důsledek, že škola jest vzorně vybavena a zdárně se rozvíjí. 21 let trvání jest úspěšnou přehlídkou cest, kterými od malých začátků pokračovala.

Všichni zasazují svoje síly a bdí o ni jako o oko v hlavě. Je zde naprostá jednodušnost myšlenek a činů. Důkazem svorné práce jsou už dnes viditelné činy. Odbor věnoval zřetel otázek školským a budoucí tělocvičnu. K tomu přidružila se místní Česká beseda, jež značnou částku věnovala na vnitřní zařízení školy, k vybavení osvětlové místnosti, vybavení sálu

a zařídila šatnu. Bylo by lépe vyjmenovati předměty, kterými přispěla. Zakoupila pianino, vzorně zařídila svoji obsáhlou knihovnu. Pro sál zakoupila 112 židlí a šatnu zařídila účelně a vkusně podle projektu s 200 věšáky.

Její blahověle šla však ještě dále. Zakoupila pro školu 150 q uhlí. Jsme přesvědčeni, že program její jest vykonáván znovu do posledního písmene. Zasloučuje svoje služby pro existenci školy, kterou 13 let vydržovala.

Tělovýchovu pěstuje Sokol. Tělocvična si přilákala žactvo a dorost. Mládež nadšeně pěstuje tělesnou výchovu s názorem i vědomím, že to dělá nejen pro své tělesné zdraví, ale i ve prospěch národa. Jen muži ještě nevyrukovali. Ti jsou v moci kouzel zakletí a čekají na vysvobození. I to je nepravděpodobné, protože se jen princezny osvobozují. „Kupředu!“ Ochotníci připravují hru „Parnasie“. Sehrání je závislé na zařízení jeviště. Připravují se společenské večírky s ušlechtilou zábavou.

Všude je nadšení a zájem pro společnou a ušlechtilou práci s projevovanou virou a přáním, aby nikdy nic nebrzdilo naše tužby a snahy.

—s—

Seznam darů ve prospěch mateční školy v Zdobunově.

Odbou ČMS. v Zdobunově děkuje touto cestou dárcům, zúčastným při svatbě p. Oldřicha Martiše a slečny Anny Pánkové, za dar ve prospěch místní školy zl. 73. —

Jako mnoho jiných, tak i já s rodinou jsem vyjel hledat štěstí za moře a zakotvil jsem až v kolonii Fram v Paraguay.

— Jeli jsme polskou lodí „Kosciuszko“ 23 dny; Celá cesta nám však trvala 2 měsíce. Cestu po moři jsme si dosti odstonali.

Ze začátku se nám to zde příliš nelíbilo — kdyby cesta nebyla tak drahá, vrátili bychom se hned do Polska. Po 10 dnech jsme si koupili čákr (farmu) o 15 ha — 6 ha pole, ostatní les. Koupili jsme to i s úrodou, a to 3 ha bavlny, ostatní kukuřice chlebová i krmná, mandioka, zdejší brambory a pohanka. Máme rovněž i zahradu, v níž jsou pomerančovničky, citroníky a pár jabloní, hrušek a sliv. Zaplatili jsme za to 3.200 zl. a máme ještě splácet 350 zl. ve dvou splátkách, ale bez úroků a kdy budem moci. Za úrodu jsme obdrželi na 500 zl. — Zde kursují peníze paraguayské i argantinské.

Práce je zde nepředělatelná. S bavlnou je sice práce lehká, ale nekonečná. O tažné koně je zde nouze. Zasil jsem zde na zkoušku pšenici, jarní žito, ječmen i oves. Zatím všechno pěkně roste. Rovněž ohradě se zde dobře daří. Pohanka se

Pán inž. Edvard Dukát z Prostějova daroval ve prospěch školy částku zl. 20. —

Obětaví krajané Zdobunova přinášejí pravidelně dary ve prospěch udržování školy. Seznam darů uveřejníme k 31. XII. 38.

D ě k u j e m e .

Štěpán Blažek, pokladník, Alexandr Khol, předseda.

Dopis z Paraguaye.

(Psal krajan Myska.)

sklízí dokonce třikrát za rok, ostatní rostliny dvakrát. Půda je zde velmi úrodná, natolik však syká, že se špatně dá orat. Je zde však mnoho hmyzu a obzvláště bílých mravenců termitů, takže bosí chodit vůbec nemůžeme.

Průmysl zde není žádný. Pšenice se vyvážá do Argentiny a zpět se dováží pšeničná mouka. V pravdě tomu je tak, že co rolník prodává je levné a co kupuje drahé.

Jinak je zde spokojený život. Daně neplatíme žádné. Na pohled však je to zde špatné. Každý má jen kousek čistého pole, ostatní les. U vás myslíte kde dříví vzít, my zas — jak ho zničit. Také o řemeslníky je zde nouze, takže stavby dopadají primitivně.

Kolonie Fram je ještě málo zalidněna. Měří 72.000 ha a čítá 1.600 kolonistů. Do města máme 15 km. Je zde více známých krajanů z Polska.

Komu nestačují peníze ke koupě čákr, musí si vzít les, odlehlý 40 km od města. Ve městě se dá všechno prodat i koupit. — Zima je zde lehká. Nocí jsou citelně chladné, ve dne se však dobře pracuje na poli. Přes zimu se převážně zaměstnáváme pálením lesa, jako na Volyni před 60 lety. — Žít se zde přesto dá a my pak nelitujeme dnes, že jsme opustili Polsko.

Upravil pro tisk
Václav Širc

„Žádný den bez činu.“

Dlouhou dobu v našem tisku nebylo o Zdobunově ani zmínky, ač po celou dobu připravuji se zde nejdělejší podmínky rozvoje národního života. Dvacetiletá snaha místních krajanů jest korunována úspěchem. V hlavních rysech jest dokončena školní budova s útulným sálem. Jsme přesvědčeni, že všichni krajané s radostným ohlasem přiklání se k vybudovanému dílu. Na vlastní sílu a pilnost budeme spoléhati a stavěti svoje dílo. Členové místních krajanských spolků jdou vzorem. Usměrnilo svoje snahy a působí dnes jednotně s předpokladem, že harmonický soulad a mravní zodpovědnost jest znakem dneška. Objevují se v práci všichni prácechtiví krajané, jimž blaho a rozvoj menšiny leží na srdci.

Vítáme tužou skutečnost a doufáme, že nadešla už ta potřebná jednotá. Každý den musí nám přinést užitečnou kousek cílevědomé práce a prohlubování našich kulturních potřeb.

Ve volné chvíli

VI. Brouček:

Harmonikář.

V záplavě rudých červánků slunce se sklánělo za lesy. Sežloutlé listovní stromů chvělo se večerním vánkem a hrálo pestrými barvami podzimu. Rozblácenou cestou drkotal náš vůz, na němž stěsnaná tlačila se celá naše parta. Vraceli jsme se z posvícení, a majíce dosud v hlavě dojmy nedávných radostných chvil, byli jsme plni humoru. Podařené nápady sypaly se jako z rukávu a občas zazněla též veselá písnička. Je to už taková muzikantská krev, která nenechá hlavu vřeset, at si je třeba nejhůře... Pojednou však náš hovor ustal a pozorost všech obrácena byla ku kraji, jimž právě jsme projížděli. Byla to bývalá rakouská posice, ukrytá v zátíží lesa.

hluboké, zarostlé jámy, uvažně vrchy stromů — to vše tak srozumitelně mluvilo o tom, jak před dvaceti lety se zde zabíjeli lidé v smrtelné nenávisti.

Kolik bolestí a kolik zmařených životů viděli ty smutné jámy! —

Proti nám, jako když ze země se vynoří, zjevil se živý vykřičník válečných hrůz — mrzák, slepý na obě oči. Na zádech měl harmoniku, již vydělával ubohé živobytí pro sebe a pro svého průvodčího, starší už ženu. Na naše přání neochotně se zastavil a sundav svůj nástroj, zahrál nějakou písničku. Byla to primitivní melodie, měkké toniny, hrána ne právě umělecky, ale památnost těchto míst a konečně sám

hráč dodávali jí takového významu, že připadala nám momentem zašlých dnů, — reguitem těch, kteří zde pod drnem spí svůj věčný sen...

Nanejšť rozrušení obdarovali jsme harmonikáře nějakými grošáky, ba našel se i „kalíšek“, aby ten náš nešťastný „kamarád“ také něco užil.

Slunce zapadlo a rudé červánky zalily celý obzor. Byla to krev dávných bojů, nebo snad předzvěst nových hrůz válečných? —

S podivnou náladou v srdcích opouštěli jsme tato místa a cestou k domovu několikrát ještě vzpomněli podivného harmonikáře, který tak procítěně dovedl zahrát.

(Čty z vzpomínky.)

Co nového ve světě.

V Dubně při ul. Matczyńskiego byla v těchto dnech otevřena kancelář „Orbisu“. Celá společnost Dubna a okolí radostně uvítala tuto událost.

Ve vesnici Ostrov v dubenském okrese byl ve svém bytě zastřelen skrz okno Jan Hončaruk.

Není to hračka pro děti. Ve vesnici Holobisy v křemeckém okr. vznikl oheň, jemuž padlo za oběť 12 obyč. domů a 28 hosp. budov. Ztráty dosahují 40 tisíc zl. Požár zavinily hrající si s ohněm děti.

Nad Poryckem ve vladimírském okr. přehnal se silná bouře, která natopila mnoho škod. V celém městě bylo strháno mnoho střeš a 38 domů bylo značně uškozeno. Na prostřanství 3 km. byly všechny telegr. sloupy vyvráceny a polámany. Ztráty se odhadují na 25 tis. zl.

Slintavka na Volyni. Ve vladimírském okrese vyskytla se náhle v několika gminách slintavka. Vláda podjala energické kroky k likvidaci nákazy.

Nový tiskový zákon v Polsku bude vydán v nejbližší době.

Rozpuštění a zákaz zednářských loží v Polsku bylo stanoveno právě schváleným zákonem.

Delimitační práce v okrese Čadca zahájeny.

Do Zakopaného přijela sedmičlenná slovenská komise k vytyčení hranic mezi Polskem a Slovenskem. Na hranicích uvítal slovenskou delegaci zástupce delegace polské dr. Gloskiewicz. Obě komise započaly již

s prací v terénu, nejprve v okrese Čadca. Pak budou pokračovati ve svých pracích na Javorině a konečně v Pěninšském pohorí. Všechny práce mají být skončeny do 1. prosince. Tato území Polsku postoupena budou obsazena až po definitivním vytyčení hranic.

Polsko uzákoňuje územní změny.

Polský zákoník uveřejňuje presidentský dekret s datem 16. listopadu, týkající se přivtělení k Polsku českých a slovenských území, postoupených v důsledku úpravy hranic na podkladě not, vyměněných mezi vládou československou a polskou z 1. listopadu t. r.

Německo žádá kolonie.

Německý říšský kancléř Hitler měl v Mnichově dne 9. XI. velkou řeč, která vzbudila v celém světě velkou pozornost. Ve své řeči žádal Hitler rozhodně vrácení všech bývalých německých kolonií. Právil, že od západních velmocí nechce nic, než kolonie, které byly Německu odebrány. Je přesvědčen, že to půjde bez války, neboť je to pouze otázka spravedlnosti a dobrého soužití mezi národy. Německo pak je odhodláno si vrácení kolonií vynutiti všemi prostředky, které má po ruce. Na adresu Anglie pak pravil, aby se více zajímala o poměry v Palestině, než ve střední Evropě. Neboť jestliže Angličané znají poměry ve světě, neznejí poměry střeoevropské. Ostře útočil také na Edenu a Churchila, které nazval advokáty světa. Smysl řeči Hitlerovy je pak v tom, že nemůže dojíti ke sblížení s Německem, jestliže se demokracie mravně i politicky „nezglajchšaltují“ s třetí říší.

Komuniké francouzské vlády hlásí:

Francouzská vláda, nečekaně na další průběh kampaně o koloniálních problémech, oznamuje své stanovisko v této věci. Již před několika nedělemi dala na srozuměnou, že Francie se postaví proti všem snahám, které by se dotkly francouzské koloniální říše a že je odhodlána, energicky hájiti nedotknutelnost svých držav, jak byly stanoveny na konci světové války.

V celé Francii je velké hnutí pro nedotknutelnost koloniální říše. Tisk schvaluje notu ministerského předsednictva a znamená také podrobně prohlášení britského ministra kolonií v dolní sněmovně, že britská vláda neuvazuje o vrácení žádné koloniální říše. Koloniální ústav francouzský konal za předsednictví Henry Berengena, předsedy zahraničního výboru senátu schůzi, na kteréž četní řečníci se vyslovili rovněž pro nedotknutelnost francouzské koloniální říše. V sále Wagram se konalo velké shromáždění za účasti 5.000 členů francouz. koloniálních svazů, které se vyslovilo velmi ostře proti jakémukoli postoupení některé z francouzských námořních držav.

V Anglii ruší na pět let trest smrti.

Anglická dolní sněmovna schválila konservativní návrh, aby na dobu pěti let byl odstraněn trest smrti. Návrh byl přijat 114 proti 89 hlasům. V této době pěti let se mají sbírat zkušenosti, zda lze se obejít bez trestu smrti.

Ve vídeňských sokolovněch se opět cvičí.

Sokolstvo vídeňské dostalo v úterý povolení kompetentních úřadů k opětovnému zahájení cvičení ve svých tělocvičnách.

Nový japonský velitel v jižní Číně.

Vrchní velitel japonské armády v jižní Číně Furušo bude přidělen generálnímu štábu v Tokio. Toto opatření se odůvodňuje nepříznivým zdravotním stavem generálovým. Na jeho místo bude jmenován velitel páté divise Tošiki Čando.

Neklid v Palestině trvá. V samarském okrese jedno z britských letadel havarovalo. Došlo také k většímu boji s početnější skupinou teroristů. U Jerusalema byla jedna vesnice vojensky uzavřena a prohledána a mnoho Arabů zatčeno.

Čínané útočí na Kanton.

Čínský protiútok na Kanton podle čínských zpráv pokračuje. Japonské vojsko je ohrožováno se tří stran — ze severu, východu a západu — a jediná volná cesta, která mu zbyla, je Perlová řeka a její ústí do moře. Železnice vedoucí z Kantonu do Koulunu (Hong Kong) je ohrožena čínským vojskem. Japonci soustřeďují válečné lodí u břehu jižní Číny a dopravují sem nové transporty vojsk, zejména z Formosy.

Vítězství španělských nacionalistů na řece Ebro.

Podle zprávy hlavního stanu Francovy armády zmocnilo se Francovo vojsko vesnic Flix a Ribarroja a dokončilo tak obsazení území, které až dosud bylo na pravém břehu řeky Ebro v rukou republikánských. Při bitvě u Ebro padlo do rukou nacionalistů 18.000 republikánských vojáků a Francovy oddíly pohřbily 13.000 padlých republikánských vojáků. Válečná kořist je mimo jiné 14 děl a velké množství dělostřeleckých nábojů.

— Lidová fronta ve Francii se rozšla. Ukázala se dnes nemožnou. Její vůdce, Léon Blum je viněn, že nese velkou vinu na rozdělení Československa.

Živnobanka prodala Petschovy doly. Živnostenská banka prodala ubelně doly, které nedávno koupila od Petschka a které připadly nyní k Německu, Německé říši. Kupní cena bude vyplacena v uhlí.

— Velká Británie přiznala formálně italské cisařství tím, že pověřila svého velvyslance v Římě u »krále italského a cisaře habeského«.

Býv. rakouský kancléř dr. Schuschnigg nebude prý podle informací Reuterova vídeňského zpravodaje postaven před soud, nýbrž po několika měsících propuštěn, aniž by však asi směl opustiti Německo.

Bývalý anglický král, vévoda z Windsoru, se prý odebere počátkem února se svou chotí do Anglie.

Britská vláda zadala kanadským továrnám stavbu velkých bombardovacích letadel. Továrny se zavázaly, že udrží v příštích deseti letech výrobu na takovém stupni, aby Velká Británie jim mohla zadat stavbu ještě většího počtu letadel.

Listárna redakce a administrace.

P. V. Širc: Vaše věci jsou dobré. Děkujeme a těšíme se na další.

P. K. Veselovský, Zelov: Plat došel. Účet máte vyrovnán, děkujeme.

„Libuše“: Došlo, dobré, díky!

P. Ing. Knotek: Korektu k Vám zasílati nemůžeme, jelikož se sazba musí hned po nabrání otisknouti aby se mohla několikrát po sobě pro totéž číslo použít.

P. J. Málek, Sienkiewiczówka: Plat od „Pagecu“ došel. Díky.

Student Vl. D. Pište více a věnujte pozornost češtině.

Prodá se

dobře prosperující pekárna, jedna z největších podniků ve městě, založena v 1912 r., všeobecně známá firma, těšící se hojně přízni u místní společnosti.

V kompletu: 1) Samostatná budova pekárny, nově zbudována dle požadavků ústav; 2) Obytný dům (4 pokoje a kuchyň); 3) Hospodářská zděná, nová budova. Vše na vlastním pozemku.

Studna ve dvoře.

Informace v redakci tohoto listu.

PROČ JI MUŽI OBDIVUJÍ?

Protože si nechala udělati trvalou ondulaci u českého kadeřníka

Miroslava MAZÁNKA

v ZDOLBUNOVĚ,

který ma dva aparáty na velké i drobné loky.

Ceny od 4.— do 7.— zl.

Přijďte ještě dnes!

Ing. Alois Knotek:

Slovo o postupu práce.

Účasně rychle odkvapilo 60—70 let v samých nesných a práci. Naši na Volyni přicházejí do třetího pokolení od těch dob, kdy praktické se tu usazovali v naději pro lepší budoucnost svých dětí.

Doba mnoho odlesla a mnoho zatřela chmurou. Naši staří přečkali doby těžké, světovou vojnu a potom tolik nových otřesů, osudů a starostí, tolik nepokoje a bázně o svou starou Vlast, že není divu, když paměť těch stařečků a babiček ochabuje a zatemňuje se vůči hledě. Mnoho zaznamenali mnoho případů, že od lidí ve věku kolem 80 let se skoro nic neved zvlášť, co byste tak nevyhnutelně potřebovali. Není divu!

A přece paměti jejich mají být zachované. Jejich zkušenosti tak neobvyklé, zajímavé mají pro nové pokolení značnou cenu historickou. To je vlastně jádro dějin volyňských Čechů od počátku jejich usazování. Jak poučité, milé a skoro lachotivé bude čtení jak jedna česká rodina přicházela za druhou, jak se rvala v potu se z koutem u země nežli vydala vrodu, jak se život česky na volyňských lánech dále probouzel a postupoval. Dále jaké boje se vedly pro zachování našeho života kulturního, naší mateřskou mluvu, zachování vry otců svých, jaké úpěchy hospodářské vyvíjely se z naší houževnaté práce a konečně jak ieden po druhém z těch starých otců odcházel na věčnost s věd mím zastoupením r. ce pro rodinu a nové pokolení.

Bohužel, pro zachování tak vzácných památek je u nás jen nepatrně postránce. Dnešní pokolení již málo oceňuje tu těžkou práci předků, namáhavé jejich upaďe v zapomnění. Život jde dále. Proto přicházím k vám s prosbou, abyste mi byli nápomocni radou, dobrými pokyny, po případě sami sebrali materiál, který bych si pro celek zpracoval a konečně povolali mne do osad, kde jest mnoho pro dějiny k sebrání. Úřední spisy hromadných obcí ze starších dob chorají v sobě jen matný a nepatrný odlesk našeho života. Jsme tedy odkázáni jedině na paměť a dobrou vůli jednotlivců, všezpěchů součastníků těch dob, kterých ovšem již ubývá jako listů na stromu v podzimní době. Věřím, že jsou ještě u nás rodiny, kde je uchována stará korespondence, která by mohla být nejen dobrým pramenem, ale i důkazem pro dějiny.

Za dobu dvouměsíční sběratelské práce musím s politováním stvrdit, že je málo

všeobecného pochopení k tak důležitému podniku. Všude mezi námi je ke všemu apatie. Mnoho se rozumuje a namítá. Pravda! Hospodář, člověk fyzické práce, má sta jiných starostí a docela vážných. Inteligent má jiný směr. Průmyslník a dělník také jiný a náš učitel? Ten má nesnázi nejvíce ze všech, při tom odpočívání a jeho činnost se váží na chemických vázkách. O tom potřeba uvažovati jasně.

Nejdůležitější věcí je, že mezi námi na Volyni schází vždy dobrá vůle a pochopení na příslušných místech. Vezměte do ruky co chcete, vždy se o tom přesvědčte. A dějiny? Bůh uchovej. „Ještě je na ně dosti času!“ Panují různé názory, jsou lidé, kteří by rádi v dějinách našich mnoho škrtali, aby ze světa zprovdili různé věci. Některé doba zdvihla a nad jiné vyvýšila, některé mají osobní účty s českými legiemi na Sibiři a dále je mnoho těch, kteří nenávidí dějinné pravdy. Proto dělají obříze, kde mohou.

Ti všichni se hrozně mří. Naše casta je docela jiná, čestná a spravedlivá. Neptáme proto, abychom dhačovali čirných skvrn, nebo kalili památky rodinného štěstí. Bůh uchovej!

Sbíráme materiál pro dějiny, které se pzdějí bud u spisovatelů a v knihu ukládají. Práce vyžaduje času, rozumí se, že také obětí. Takové maličkosti se u nás nepochopují. Sbíratel, to je nadšený pracovník, který miluje Volyn, a může hradem hynouti, to nikoho nezajímá a chce-li už nějaké to „sousto“ od nás sponknoti, to nám musí sebráný materiál předkládati, abychom opravili a vynesli co se nám do krámu nehodí!

Takové práci nerozumíme! Jdeme za svým cílem neohroženě dále a neohlížíme se při tom ani na pravo, ani na levo.

Stav polského zemědělství.

Polský Státní úřad statistický uveřejnil tyto dny data o stavu sklizně v letošním roce. Oseto bylo

pšenice	1.757,8
žitě	5.896,7
ječmen	1.187,6
ovs	2.275,3
brambory	3.030,4

Tyto údaje jsou prozatím a mohou se poněkud lišiti od konečných čísel. Ve srovnání s sevním plochou posledních pěti let (1933-37) zvětšila se

Dne 10. listopadu t. r. zemřel ve stáří 69 let

František HYBLER

Všem, kdož doprovodili našeho drahého tatička na cestě k věčnému odpočinku, tímto co nejsrdečněji děkuje

RODINA HYBLEROVA

Ulbárov, 14. XI. 1938.

plocha osetá pšenicí o 1,8 proc. žitem o 2,5 proc., ječmenem o 1,6 proc., ovsem o 1,8 proc., a brambory o 6,1 proc.

Podle předběžných výpočtů předpokládána sklizeň bude činit (v milionech q)

pšenice	22,9
žitě	69,2
ječmen	14,4
ovsa	26,9
bramborů	337,2

Na rozdíl od průměru za posledních pět let letošní sklizeň má být větší u pšenice o 11 proc., žitě o 7,6 proc., ječmene o 0,8 proc., ovsa o 1,8 proc., ale u bramborů bude patřit nižší o 0,1 proc.

Stejně jako v minulých letech vykazuje Státní statistický úřad i v tomto roce příznivý stav sklizně. Všeobecný stav zemědělství v Polsku není ovšem příznivý, což je výsledek polské cenové politiky. Podle výkazu obilní burzy v Poznani cena 1 q žitě klesla v posledním týdnu o 1 zlotý, ve Varšavě o 0,75 zl. Také u jiných druhů obilí došlo k poklesu. Zrovň klesly ceny mouky. Ve Varšavě platilo se za 1 q žitě 14,5 zl., za 1 q pšenice 22 zlotých. Polský hospodářský tisk uvádí pro srovnání ceny v Praze, kde 1 q pšenice stojí 30,72 zlotého, a p ukazuje na velké cenové rozdíly

Tyto nízké ceny projevují se na životní úrovni venkovského obyvatele. Poznaňský list „Rolnik Polki“ Je skutečností, že zemědělská hospodářství od r. 1930 pracují s deficitem. Není to smýšlenka zemědělců; konstatuje to Státní úřad zemědělský v Pulavách. Páni z města se táží: Jak je možno hospodářství osm let se schodkem a stále doplácat? Je to možné, — konstatuje zmíněný list, — ale naše dluhy činí miliardy zlotých, což znamená, že ani právníci nebudou s to zaplatit je za 100 let. Zemědělci hladově a odvodní komise podávají poplašné zprávy, že branci na vesnici trpí tuberkulózou. Obrannost státu je

ludí vážně ohrožena, jelikož 75 proc. branců je z venkova. Zemědělec s rodinou je nucen spokojiti se brambory a sibirským mlékem.

Nově založené SČM. v Závadově.

Tímto školním rokem zahajujeme večerní pokračovací kursy pro mládež. Hned prvního večera jsme se domluvili a založili SČM. Tímto doufáme zvýšiti úsilí o výchovu mládeže, kládouce na první místo zájmy národní a osvětové naší menšiny. Hledáné ve svých starších družkách — SČM. zapracovaných — mravní oporu ve formě článků, zájezdů jednotlivých členů neb celků. Nevěříme, že naše mládež churaví. Napopak, věříme, že je života schopna. Jistě máme všichni mnoho otázek, ktercu cestou jiti, abychom dospěli k lepší budoucnosti. To je důležité, abychom si častěji o tom pohovořili. Mladí jest zřídlem sil a nevyčerpatelná pokladnice nejrůznějších možných nadějí. Zejména nám prospívá srušování se v debatní kroužky, kde se musíme snažiti řešení svých problémů. Zdar diskusních večerků záleží na vůdci, jednak na znalostech a vědomostech členů. Doufám, že budeme mít cestu ke vzdělání upravenější, než mládež dřívější. Chceme se připravit v mladých letech a utvořiti si pro budoucnost pevné směřence. Toho dosáhneme jen uvědomelou prací. Naším předním členým časopisem lidí týdeník „Krajanské Listy“, který svým jediným vzdělávacím obsahem předčí mnohé listy politické. Nezastáváme však jen při slibech a dobrých úmyslech. Pamatujme, že jen vytrvalá práce a čin jsou zárukou pokroku. V dnešním světě obtoji jen ten, kdo jest účelné a rozumně osvědčen. Toužíme po tom, abychom se ve světě uplatnili, jest to náš vrozený pud. Když nemáme mnoho smyslu pro skutečnost, ve své nezkušenosti jsme dobrou půdou pro různé nám škodlivé experimenty. Z toho pochází též malý smysl pro organizační činnost. Často když se podaří mládeži zorganizovat, je z toho spolek na umění. Bohda, že tomu tak nebude!

Lad. Šimánková.

Ze Sienkiewiczowky.

Naše kolo ČMS. v Sienkiewiczowce potkala radostná událost. Dostali jsme darem z Československa od pí Jaroslavy Švorčíkové z Hradce-Králové zásluku knih. To nasvědčuje tomu, že jsou v Československu šlechtní lidé, kteří na nás v cizině nezapomínají. Kniha je pro nás skutečně vhodným darem, je pro nás zbrání, která nám pomůže ubážit si dědictví Otců. Knihou si můžeme nahradit částečně to, čeho jsme v mládí z nedostatku škol nemohli dosti — doplnit své vzdělání. Dobrá kniha dovede sřásti ospalou duši člověka a probudí (Dokončení na str. 6.)

Láska a lež.

Román z doby války v šestašedesátém.

D. Gerard.

(Pokračování 16.)

Agatiny oči upíraly se na vodní hladinu — a Hugo bedlivě pozoroval zveřejnění své sestry.

Z čista jasna obrátila se k němu:

„Co se asi přihodilo? Co myslíš?“

„Již jsem ti řekl, co myslím — vysvětluji si to povodněmi.“

„Je-li to pravda, přišly mu ty povodně nad míru vhod!“

Zasmála se ostře, dodávši:

„Myslím totiž, že se mu nepříhodilo pranic!“

„Nechť to cokoliv, brzy se to dovíme. V devatenáctém století nezmizí člověk snadno beze stopy.“

„Leda chce-li úmyslně zmizeti!“

Hugo zpytavě na ni pohleděl.

„Co tím míníš, Agato? Máš na mysli něco určitěho!“

Rozhlédla se spěšně.

„Musila bych ti především vyprávěti o něčem, o čem nikdo neví. Řeknu ti to, Hugo, ale jen s podmínkou, poskytněš-li mně pomoci.“

„Pomohu ti ve všem, co jest čestné a poctivé!“

„A není poctivé a čestné, chce-li žena vydobýt si znovu svého muže?“

„Zjistě. Avšak tys přece neztratila svého muže.“

„O tom nejsem ještě přesvědčena. Poslyš mě, Hugo!“

Nachýlila se přes stůl k svému bratroví.

„Bohdan zdá se ti velmi něžným manželem, není-liž pravda?“

„Více než něžným — tobě zcela oddaným!“

„Ano, takový jest — ale...“

„Ale?“

„Přes všechno iemné chování neráležejí myšlenky jeho jedině mně. Byla ještě jiná žena — a snad ještě jest — kteráž jej zaměstnává. Sám řekl mi to onoho dne, kdy jsem vypila jeđu — z té příčiny právě jsem se otrávil! Prosil ji, aby jej sprostila záslubního slibu, ale ona se vzpírala. Konečně i přes její vzdory, pojal mne za ženu!“

„Posečkej, Agato!“

„To znamená, že zrušil slovo, jež dal té druhé!“

„Ano — tak tomu jest — ale učinil to jen proto, aby zachránil můj život. Mířoval jen mě — aspoň tomu věřím! Přes to však byla jsem nerada, když odjížděl do Haliče, poněvadž jest tam — ona. A nyní jsem skoro přesvědčena o tom, že se tam s ní setkal. Toť ta nehoda, která jej stihla — patrně se jej zas zmocnila!“

Hugo se zasmušil a mimoděk ruka jeho přiblížila se k místu, kde byla rukojeť jeho šavle.

„Kdybch věděl, že to pravdal... Posud jest to pouhá domněnka.“

„Ale ne bezdůvodně! Ta žena jest v Haliči — slyšela jsem to z jeho vlastních úst. A ty víš, jak jest Bohdan lehce vznětlivý — ne takový jako Němec.“

„Ne — takový není“ — souhlasil Hugo a zamyslel se.

„Nyní jistě chápeš, co jsem myslila svou poznámkou, že ty povodně přišly mu vhod? Jak znamenitá a po-

hodná výmluva! A zatím podvádí mne, svou ženu, s jinou!“

Vášnivě zařala prsty do dlaní — a obličej zrudl jí náhlým vzkypaním krve.

„Hugo, tys mi slíbil pomoc!“

„Co mám učiniti? Sama rozhodni!“

„Tedy mi pomůžeš?“

„Mluv již!“

„Najdi jej a přiveď mi ho zpět.“

„Najdu-li jej, buď ubezpečena, že ti jej přivedu!“ zvolal zlostně. „Ale kde jej hledati? Víš aspoň přibližně, kde bydlí — ta druhá? Znáš její jméno?“

„Ne!“

„Ptala's se ho?“

„Ptala, ale nechtěl mi je říci. Již to jest p dezťel!“

„Zajisté!“

„Vim jen, že jest v Haliči, neboť odtamtud posílala své dopisy. Myslim, že jest někde v horách — v Karpatech. A mím to vim...“

„Co?“

„Že zpívá — to vim zcela určitě!“

„Ale důvodů, důvodů!“

„M m důvodů několik. Na příklad našla jsem mezi jeho knihami svazek písní v naprosto mi neznámé řeči i abecedy. Ptala jsem se jej, a řekl mi, že jsou to písně maľorucké. Mezi listy byl vložen útržek bavínku — a pamatuji se dobře, že ne ednu vyprávěl, jak mnoho bavínku roste v lesích karpatských. Dle všeho zná Karpaty příliš dobře, ač Uzelnice jest v kraji, na rovině. Zdá se mi, že mluvil také o tom, že má tam najatu honitbu.“

Hugo seděl mlčky a upíral pohled na kamenou podlahu terasy, ponořen v hluboké přemítání.

„Poslyš Agato, pravil po delší chvíli. „Nepřesvědčila jsi mne úplně. Posud doufám, že činíš svému muži bezpráví. Nah jižim však, že třeba tu vysvětlení — v zájmu tvém i jeho. Především nutno vyčkati odpovědi na tčův telegram; bude-li odpověď nepřiznivá, pojedu do Haliče. Věc nemusí buditi žádného vzrušení, poněvadž přes všechno podezření jest možno, že stala se mu nějaká nehoda. Jel bych přímo do Uzelnice a tam bych pátral po jeho stopě.“

Agata vztáhla k němu vědně obě ruce, přeplněné prsteny.

„Ach, můj nejdražší, upřímný bratře! Věděla jsem, že mi poskytněš pomoci. Jsem tolik nešťastna!“

Teprve nyní pocítila úlevu, propuknuvši v pláč.

Viděti v rukou své sestry kapesník, bylo Hugovi nevýslovným uspokojením. Nyní terve poznal pravou Agatu.

Týž dojem měla také hraběnka, jež právě vstupila na terasu, nesouc šálek odvaru z kofení.

„Vypij to, milé dítě!“ pravila hlubokým hlasem. „Ukonejší tě.“

III.

Na stopě.

Druhého dne došla z Uzelnice telegrafická odpověď, že o Bohdanovi není ničeho známo.

Hugo projevil své rozhodnutí, že půjde pátrat po něm; přiměl jej k to-

mu utrápený pohled modrých očí jeho sestry.

Po dvou dnech spatřil jiné oči, prozrazující velikou starostlivost — oči starého otce, třesoucího se o jediného syna a hluboce dojatého jeho nejistým osudem.

„Nesete mi nějaké zprávy — či pídíte se po nich?“ zněla jeho otázka; seznav však, že Hugo přišel s prázdnými rukama, rozechvěn klesl zpět v křeslo.

„Jest asi mrtev! Jest mrtev!“ zaúpěl bezradně. „Nikdy nenechal nás tak dlouho v nejistotě!“

Hugonova poznámka o povodních jej neuklidnila; pokrčil jen rameny. Noviny vylíčily věc příliš černě; spojení železniční nebylo přerušeno déle než jeden den.

Agatino podezření zdálo se býti důvodným.

Hugo, seznav to, opatrně vyzvídal podrobné okolnosti Bohdanova odjezdu. Mluvil o tom, že pojedje přímo do Pruska?

Bylo možno, aby zůstal u nějakého známého?

Dopisy mohly se snadno ztratit — k tomu nebylo třeba ani povodní...

Ale starý Lepínski vrtěl jen hlavou, prost každické útechy.

Ptal se již u všech svých známých, ale marně.

„Nemá nějakého známého v horách?“ ptal se Hugo dále jakoby zcela lhostejně.

„V horách? Ne — — aspoň nevím o žádném.“

„Zdá se však, že Karpaty velmi dobře zná. Slyšel jsem jej nejednou, jak oplýval chválou jejich krás.“

„Srad více ještě o vysoké zvěři?! To není nic divného — má tam najatou honitbu.“

„Jest naruživý lovec, vim. A jaká jest tam zvěř?“

„Jeleni — někdy také ukáže se medvěd. Prvního medvěda skolil u Lyňova.“

„U Lyňova!“ opětoval Hugo trojslabičné slovo, značící jméno místní, aby si jej zapamatoval.

„To jest asi daleko — nejspíš uvnitř hor, kamž nesnadno se dostat!“

Dověděl se, že skutečně těžko lze se tam dostat. Z nejbližšího nádraží nutno tam jeti celé dva dny vozem.

Po několika ještě bezvýznamných otázkách zvěděv název tohoto nádraží, změnil Hugo předmět hovoru, aby nevzbudil u starého otce podezření.

Za několik hodin byl mladý pruský důstojník na cestě, zanechav Kajetu na Lepínského v domnění, že jde hledat Bohdana na zápaď, v pravdě však vydal se po stopě přímo na východ.

Opuťtiv parního oře, jel dva dny ve špinavém voze — i měl dosti času k uvažování o sportovním fánatismu, vydávajícím se pro zábavu dobrovolně takovým nepřijemnostem.

Jaké nádherné parochy jelení a jaké vzácné kůže medvědí to asi byly, jež zhýčkaného Bohdana tak často lákaly do této divočiny?

A jaké krásné ženy — spočívalo-li Agatino podezření na pravdě!

S bolavými údy dostihnou Lyňova, jal se hned luštiti otázku pobytu. Rozřešil ji brzy, neboť kočí jenž rozuměl trčchu německy, vysvětlil mu:

(Pokračování příště.)

Volyňský ZEMĚDĚLEC

Co dále?

V poslední době se situace našich větších zemědělců valně zhoršila nedostatkem a vysokými požadavky zemědělských dělníků. Z toho důvodu povstává otázka, zda vydržování zemědělských dělníků je vůbec rentabilní a zda by nebylo lépe obejít se bez nich a nechat jistou část polí ladem, anebo je pronajmout. Avšak pronajmutí není vždycky možné; proto laskavě prosím, aby „Krajan ké Listy“ na svých stránkách vypsal anketu k řešení otázky co si počít dále ve ztížených podmínkách.

K této anketě současně přispívám dotyčným článkem:

Dle mého názoru nejvíce práce vyžaduje chov rohatého mléčného dobytka. Proto by bylo záhodno zmenšit počet krav, poměrně podle průměru vlastních pracovních sil. Současně při tom je nutno poměrně podle zmenšení produkce mrvy; oddělití přinejmenším díl polí od dosavadního osevního postupu a převést jej na zelené hnojení. Je to změna velmi radikální a vymáhá novou organizační hospodářství a osevního postupu. S omezením počtu krav a prasat můžeme omezit osevní plochu ječmene a se zmenšením počtu travníků, zmenšit osevní plochu žita, a protože se oddělení díly polí nebudou více hnojití chlévskou mrvou, musíme zvět-

šití osev rostlin motýlokvetých a luštění, abychom mohli levně získati alespoň nejcennější živinu — dusík.

Základnou osevního postupu na zeleném hnojení bych zvolil jetel červený, jako rostlinu dvouletou, jež by nevymáhala tolik koňské práce, jako motýlokveté jednorocní a docílíme tím nejmenší ztráty času i sklizně. První seč jetele sklízíme jako obyčejně na seno, ze semínka však již musíme zresignovati a druhou seč přičteme na zelené hnojení, a to v době když už jetel odkvétá a zelené semínko je už polovicí normální velikosti. To proto, aby jetel v sobě nahromadil nejen dusík, ale i draslík a fosfor.

Tento osevní postup by vypadal asi takto: 1. rok — jetel červený a zelené hnojení, 2. rok — pšenice, 3. rok — ječmen, 4. rok — hrách, vikev, 5. rok — žito neb oves. Při tom vždy pod jařiny patří hluboká podzimní orba. Umělé hnojení podle zemědělské poradny polského r. dia by vypadalo asi takto: 200 kg 20 proc. soli draselné, 200 kg superfosfátu a 70 kg 21 proc. azotíku na ha. Totéž hnojení bez azotíku dáme pod žito neb oves po luštění. Předtím jetel se rozkládá rychleji a také rychleji účinkuje než mrva, takže pšenice může někdy vylehnouti. Zabránit by

tomu 200 kg superfosfátu pod pšenici na ha. 200 kg dávku superfosfátu můžeme na půdách lehčích a kyselých zastoupiti 100 kg 30 proc. super-tomasyn.

Na polích, které by se dále normálně hnojily chlévskou mrvou, byl by dobrý, těmto (případně uvázané) stály od poměrům přizpůsobený osevní postup: 1. rok, chlévská mrva — okopaný nebo řepka, 2. rok — pšenice, 3. jetel (libovolný) 4. — pšenice, 5. žito neb oves, anebo tentýž osevní postup šestiletý; tedy v pátém roce žito a v 6 — oves.

Zmenšený počet krav musel by však býti lépe krmen, jak v létě tak v zimě, aby nám nebyly krávy pouze producenty mrvy, ale i zřídlem příjmu za mléko. Lepší krmení si nevyžádá více času a nedá ani více práce.

Přes léto je nejlevnější a ne méně obtížné pašení na dobrých pastvinách. K tomu účelu je nutno založiti cizí, napište do „Krajanekých přeměnlivé dvouleté pastviny Listů“ co o tom soudíte.

na půdách orných. Sejeme v květnu do obilí 10 kg anglického jilku (rajgrasu) a 7 kg jetele bílého. Nebo zakládáme pastviny trvalé 4-6-leté. Na půdách těžších, lossech, sejeme z jara do obilí v 2. roce po mrvě: timotky 4 kg, jilku (ra grasu) italského, 20 kg anglického, 3 kg kostřavy červené, 3 kg pláňáku a 3 kg chmelové vojtešky. 1 ha pastviny vyživí přes léto 2—4 krav.

Pro úsporu práce s hnojením je vhodné dobře ohrazené hnojné jišť (košára), kde by krávy jišťe (případně uvázané) stály od jara do podzimu ve dne i v noci, kde by byly krmeny, dojeny a kde by se pod ně i stálo. Uspělo by se tím mnoho práce a mrva by se velmi dobře předžoval.

Těmito opatřeními by ubýlo mnoho práce, takže přes zimu by se rolník obešel bez zemědělských dělníků a ve žních by si je mohl najmouti jen sezonně. Menší počet lépe krmeného dobytka dal by rovněž slušný výtěžek a ztrátu jedné seče jetele by rolník snadně oželel. Jeho příjmy by se podle dosavadních málo zmenšily a ušetřil by si nervy.

Proto, vážení krajané rolníci, účelu je nutno založiti cizí, napište do „Krajanekých přeměnlivé dvouleté pastviny Listů“ co o tom soudíte.

„Hospodářství bez cizích pracovních sil.“

(Anketa pro zemědělce.)

Pod tímto názvem vypisujeme na přání našeho trvalého dopisovatele anketu pro naše rolníky, kteří mají od jistého času citelné svízele s najímáním dělníků k zemědělským pracím. Prosíme proto krajan, aby nám pro tuto anketu napsali články na téma, jak by si chtěli počínati při vedení hospodářství bez cizích pracovních sil. Tyto příspěvky budeme postupně otiškovati ve „Volyňském zemědělci.“

Redakce.

Vladimír SVÁROVSKÝ a Spol.

Továrna hospodářských strojů a slevárna v Kvasilově, pošt. KWASILÓW-CZESKI, tel. Zdobunów 6. založená 1884.

VÝROBA: Broušící stroje na pily, cirkulární pily, chladiče pro pivovary, kotlářské práce, lisovací stroje, chmelové lehké a balothové syst. Svárovský a lisovací stroje.

Mlátičky trýbové, pasové a s výřasady.

Mlýny kolové, na suchary, na mletí krve, napáječky, kotlové syst. Svárovský-Šmolík, operační stoly pro veterináře syst. Svárovský, ozubená kola frézovaná, pastorky otáčecí.

Pumpy artozské syst. Svárovský, kulísové a rotační. Rezačky bubnové, rýhovací stroje na válce mlýnské. Složení mlýnských kamenů, soustruhu na dřevo a na kovy do 4 m délky, sušárny chmelové, na ovoce a zeleninu. Turbiny vodní.

Válce pro olejárny.

Elektrické a benzolové kyslíkové sváření kovů.

Opravy motorů, hospodářských a průmyslových strojů.

Odborné rýhování válců mlýnských.

Kvalitní výkon, zaručující trvalost výrobků.

Ceny mírné.

Trh českého žateckého chmele.

V minulém týdnu potrvál zájem o český žatecký chmel a vykoupeno opět na 600 cel centů. Zájem byl o všechny druhy chmele, ale převažoval k levnějšímu zboží. Kupcem byla zase většinou cizina. Pěstitelé byli mírně zřetelní v prodeji a ceny se uhažovaly na základně

Kč 750— až 1000— za 50 kg.

Velká pozornost je věnována nyní expedici chmele, která je stěžována tím, že některým exportním firmám, přistěhovačům z bývalého centra chmelářského v Žatci, není udělováno oprávnění k obchodování s chmelem. Velké požadavky po českém žateckém chmelu, došlé z ciziny, nemohou býti těmito firmami vyřizovány. Nynější mimořádná opatření a nedostatek možnosti přebalování chmele mají již také vliv na trh

chmelný.

Od začátku října bylo ověřeno a vyexpedováno 2.695 žuků v hrubé váze 6.752 cel. centů po 50 kg českého žateckého chmele.

Ze Sienkiewiczowky.

(Dokončení ze str. 4.)

ti ho k životu. Děkujeme proto šlechtné dárnyni za milý dar a slibujeme, že i nadále zůstaneme dobrými Čechy. Posiluje nás v tomto předsevzetí vědomí, že stará vlast na nás nezapomíná. Rovněž děkujeme p. Ing. A. Knotkovi, který nás v ČSR. upozornil a knihy pro nás obstaral.

Josef Málek,
předseda Odboru ČMS
v Sienkiewiczowce.

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galanteriím zbožím

Kanofasy, purpury, zástěry, prádlo, šatové atky a jiné.
Barvy trvalé. Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdobunów, ul. Narutowicza 6.

Žena a domov

Láska nad hmotné statky.

Mládí je krása, mládí je láska. Lidská láska je pojem velice obažný, hluboká záhada, a přece pojem tak prostý. Láska obsahuje tolik podivného, nepředvídaného, kouzelného, co člověka probouzí, proměňuje a co náš vývin dovr-

šuje. Jak mnoho dobrého může vykonati na světě láska, taková nezištná, opravdová, upřímná láska. Každému jednotlivci byla Bchem vložena do srdce. Nuže, jak naložíme s tímto božským darem? — Bohužel, zdá se, že právě v dnešní době, kdy by toho bylo

nejvíce zapotřebí je té lásky velice málo a spíše vidíme vůkol sebe samou nenávisť, závist, takové nepochopení jeden druhého. Každý hledíme jen na svoje já — aby mně bylo dobře — ale abychom se trochu ohlédli kolem sebe a chtěli pomoci také těm druhým, kteří naši pomoci potřebují třeba někdy jen radou, úsměvem, na to my zapomínáme. Dnešní lidé se nejvíce honí za bohatstvím, každý chce mít co nejvíce statků hmotných a při tom posléze nemají času vidět to všechno krásné a velké kolem sebe. Ovšem, jsou mnozí, kteří svým šlechetným jednáním, svými činy jsou nám příkladem. Je to krásné být bohatým a při tom i šlechetným, aby to slovo láska opravdu bylo při něm vidět i cítit. Takaví lidé si jistě uvědomují, že život lidský je velice krátký a proto jej musíme žít tak, abychom sami byli šťastnými a i druhí aby byli našim přičiněním šťastní. I všelijaké těžkosti, zklamání které často na člověka dopadají, jistě se snáze přenesou, jestliže máme v srdci lásku. Myslím, že jen ta láska je dokonalá, která vyrůstá z víry v Boha. Ano, lidská láska je tím nejkrásnějším darem ži-

vota — dává největší štěstí těm, kteří ji správně chápou a podle toho jednají. Proč je dnes tak mnoho rozvratů v manželstvích? Protože je mnoho takových mladých lidí, kteří se berou bez lasky, z vypočítavosti a někdy jsou k tomu třeba i donuceni. Jak potom může být štěstí tam kde není láska? Můžeme bydlet třeba v krásných palácích, když však tam láska nebude bydlet s námi, pak jistě nebudeme šťastni. Láska — nevypočítává, opravdu láska, je do manželství největším přínosem, nejslibnějším. Jestliže je v manželství láska, pak i všechno to zlé se lépe přenáší a každá práce zdá se být radostnou. Slovo láska je velice širokým tématem, ale aspoň tolik jsem se o ní zmínila, abychom si ji vzájemně více v naší hlídce probrali. Jistě že je velice zapotřebí mezi námi všemi hodně lásky, abychom se mohli utužovat ve velkém, silném a nerozlučném celek.

L. B.—a.

Všichni kupujeme u firmy

G. VUGMEJSTER,

ROVNO ul. 3-Maja 129.

Doněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. VUGMEJSTER své komisi sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Edvard Bablacki i Ska.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků ZIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátina lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr. Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin a hotových kožesinových facon, a to: pížmových, fokových, hríbčích, teletinových, krtkových, murmových a j.

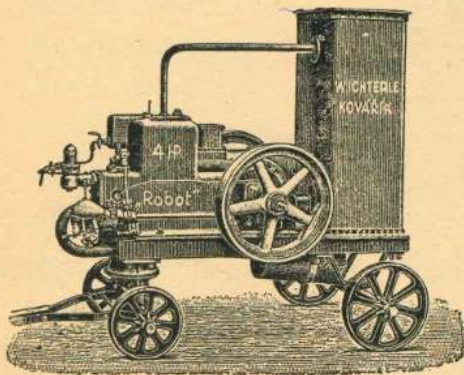
Ceny nejnižší!

TOVÁRNA A SKLAD HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ BRATŘI POSPÍŠILOVÉ

Telefon: č. 66.

ZDOLBUNOV.

Generální zastupitelství továren:
WICHTERLE & KOVÁŘÍK v Prostějově.

DOBŘÝ HOSPODAR CHCE DOKONALÝ STROJ.

A dokonalý stroj vyrobí továrna, která má zkušenosti. Máme zkušenosti, máme tradici. Vyrábíme hospodářské stroje již 60 let a jsme největšími továrnami na hospodářské stroje v celé ČSR. Jdeme v čele pokroku a tvoříme stále nové a vždy dokonalejší typy všech hospodářských strojů-takové, které pracují levněji, rychleji a přesněji. Využijte našich zkušeností. Hospodařte s našimi stroji. Naše dobré jméno a již 60 let naši práce v tomto oboru jsou Vám zárukou, že stroj bude dobrý, spolehlivý a že vydrží. Ne deseti, ale statisíce hospodářů skoro z celé Evropy Vám dosvědčí, že

kdo stroj WIKOV volí, sklízí zlato s polí.

Naše stroje jsou svědomitě vyrobeny — z těch nejlepších surovin. Každý stroj před odesláním z továrny jest důkladně přezkoušen a kontrolován.

OZNAMUJEME: Nové zásilky všech typů motorů a mlátiček došly z Československa. Zajištěte si proto i Vy, náš český hospodáři — náš český výrobek, který bude Vaší chloubou.

Vážená redakce „Krajanských Listů“

Děkujeme za velké překvapení. Dne 8. listopadu t. r. přinesla nám pošta od Vás krásný radiopřijímač. To je radost ve škole! Každý posloucháme pohádky neb přednášky pro školní mládež a jsme hrdí, že je to naše radio.

Prosíme, abyste prozradili všem českým dětem, že krásný radiopřijímač obdržela naše škola za vítězství v soutěži „Krajanských Listů“, pořádané v červnu — červenci t. r. Přáli bychom si také poděkovat našim rodičům, kteří přispěli, abychom zvíťazili v soutěži.

Ještě jednou Vám posíláme upřímné

„děkujeme.“

Žáci matiční školy v Omelánštině.
V Omelánštině, dne 12. XI. 1938.

K poděkování žactva Matiční školy v Omelánštině připojuje se také správa téže školy, i občané, přejíc „Kr. L.“ — zdar!

Správa české matiční školy v Omelánštině.

Lotyško-německé hospodářské jednání.

Tyto dny odjela do Berlína lotyšská hospodářská delegace, kterou vede šéf sekce pro zahraniční obchod. V Berlíně budou lotyšští zástupci jednati o novou obchodní smlouvu s Německem, jejímž účelem je přísti rozvoj hospodářských styků mezi oběma státy.

So 18 letech vytažen z moře parník.

Ze dne Černého moře byl v těchto dnech vyzdvížen zaoceánský parník „Petr Veliký“ o nosnosti 10.000 tun, který se potopil v roce 1920. Třebaže loď ležela dtouhá léta na dně mořském, byla velmi zachována.